

Куриленко Таїсія Юріївна

здобувач вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Скок Олександра Сергіївна

кандидат юридичних наук, доцент

завідувач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КРАДІЖКИ З УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ ЧИННОГО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Різні питання відповідальності за крадіжку розглядали Старовойтова Ю.Г., Ковальов В.В., Кучеренко М.С., Гайовий О.М., Заяць Д.Д., Рудницька Ю.В., Асадчих О.М., Панова С.В., Рижков Е.В., Мельниченко Л.М., Брижак А.В., Швидкий О.Г., Бугайчук К.Л., Назаренко А.М., Любченко Д.І. та інші.

Крадіжкою є таємне викрадення чужого майна, яке особа вчиняє непомітно для потерпілої особи чи сторонніх осіб [1]. Об'єктом крадіжки є право на чуже майно. Такі відносини економічного характеру є складовою частиною економічної системи держави в цілому. Об'єктивну сторону крадіжки можна охарактеризувати наявністю як обов'язкових так і факультативних ознак. Такими, зокрема, є діяння, наслідки, причинно-наслідковий зв'язок між діянням та наслідками, а також місце і спосіб вчинення даного кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона крадіжки передбачає наявність вини у формі прямого умислу. При цьому, така особа усвідомлює, що в її діях є посягання на чуже майно на яке у неї не має права. Також, така особа бажає настання відповідних наслідків для потерпілої особи. Мотивом крадіжки є збагачення за рахунок викраденого майна. Корислива мета, при цьому, полягає у збагаченні як себе, так і в залежності від ситуації, інших осіб. Відповідно до положень чинного закону про кримінальну відповідальність, суб'єктом даного кримінального правопорушення є особа з чотирнадцяти років.

Відповідно до ч. 2 ст. 185 КК України кваліфікуючими ознаками крадіжки є повторність та попередня змова групи осіб.

Наприклад, обвинувачена особа, знаходячись у господарстві потерпілого, з метою вчинення крадіжки, шляхом вільного доступу зайшов у приміщення гаража, звідки умисно, таємно, з корисливих спонукань та повторно, оскільки раніше вчинив корисливе кримінальне правопорушення, вчинив крадіжку двох електродвигунів, вартістю по 500 гривень, чим завдав матеріальної шкоди потерпілому на загальну суму 1000 гривень. Дії

обвинуваченої особи кваліфіковані за ч. 2 ст.185 КК України, як таємне викрадення чужого майна, а саме як крадіжка, вчинена повторно [2].

Повторність таємного викрадення чужого майна передбачає випадки, коли його вчинено після кримінальних правопорушень, визначених ст.ст. 186, 189, 190, 191 КК України або ст.ст. 187, 262 КК України. У випадках, коли викрадення майна вчинено після аналогічного кримінального правопорушення, кваліфікація відбувається за ч. 2 ст. 185 КК України. За винятком, коли вина особа вчиняє дві крадіжки, при цьому перша є закінченим кримінальним правопорушенням, а друга - замахом чи готуванням на кримінальне правопорушення. У цьому разі кваліфікація кожного кримінального правопорушення відбувається за ч. 1 ст. 185 і ч.ч. 2, 3 ст. 15 та ч. 2 ст. 185 КК України. Така сама кваліфікація відбувається, коли у вчиненні однієї крадіжки особа була виконавцем, а в іншій співвиконавцем (ч. 1 ст. 185 КК України, ст. 27, ч. 2 ст. 185 КК України).

Наприклад, обвинувачений разом із раніше засудженим своїм знайомим прийшли до домоволодіння потерпілого з метою вирішення конфлікту, який стався між ними напередодні. Зайшовши на подвір'я домоволодіння обвинувачений зі своїм знайомим підійшли до вхідних дверей житлового будинку, який знаходився на території домоволодіння, та постукали у вікно будинку для того, щоб викликати на розмову потерпілого. Поблизу вхідних дверей будинку вони зачекали деякий час, проте до них ніхто із мешканців будинку не вийшов. В той час, коли вони чекали на господаря, перебуваючи на території домогосподарства потерпілого, обвинувачений через відкриті вхідні двері до підсобного приміщення домогосподарства почув звук поросяти і в нього виник умисел на викрадення вказаного поросяти з метою власного вживання. Реалізуючи свій протиправний умисел, обвинувачений, нічого не повідомляючи своєму знайомому про свій намір вчинити крадіжку поросяти, будучи впевненим в його мовчазній згоді на вказане викрадення, а також в тому, що він не буде йому перешкоджати вчинити крадіжку та втручатися в його дії, усвідомлюючи відсутність інших осіб, діючи з прямим умислом, з корисливих мотивів, повторно, з метою вчинення крадіжки для задоволення власних потреб у вживанні в їжу поросяти, зайшов через відчинені двері до підсобного приміщення, розташованого на території домоволодіння, звідки таємно вчинив крадіжку поросяти, яке належало потерпілому. Викравши вказане поросят із підсобного приміщення, обвинувачений виніс його за територію домоволодіння на дорогу, після чого на власному велосипеді повіз його з господарства потерпілого, таким чином розпорядився викраденим майном на власний розсуд, заподіявши потерпілому майнову шкоду [3].

У випадку вчинення однорідних з крадіжкою кримінальних правопорушень, кваліфікація дій особи відбувається за правилами множинності кримінальних правопорушень, - повторності або сукупності. При цьому, для кваліфікації повторності крадіжки не має жодного значення чи була винна особа засуджена за попереднє кримінальне правопорушення. Але, повторність виключається, коли за раніше вчинене кримінальне

правопорушення таку особу було звільнено від кримінальної відповідальності або її судимість була знята чи погашена в установленому законом порядку.

Відмінності повторної від продовжуваної крадіжки полягають у тому, що, наприклад, відсутня повторна крадіжка, коли особа частинами викрадала якісь предмети з метою їх реалізації.

Наступна кваліфікуюча ознака – це вчинення крадіжки за попередньою змовою групою осіб, тобто таких, які до вчинення таємного викрадення чужого майна заздалегідь домовились про спільне його вчинення. Для кваліфікації не має значення розподіл ролей. Такі співучасники крадіжки можуть бути як співвиконавцями, так і співучасниками, які виконують різні ролі. Також, на кваліфікацію не впливає за який період часу до викрадення майна такі особи домовились про його вчинення.

Наприклад, обвинувачена особа, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння за попередньою змовою групою осіб, умисно, з території господарства потерпілого, шляхом проникнення в приміщення хліва, зламавши при цьому навісний замок, з корисливих спонукань та повторно, оскільки попередня судимість за корисливе кримінальне правопорушення не погашена і не знята у встановленому законом порядку, вчинив крадіжку бензинового тримера, чим спричинив матеріальну шкоду потерпілому. Дії обвинуваченого було кваліфіковано за ч. 3 ст. 185 КК України, як таємне викрадення чужого майна, а саме крадіжка, поєднана з проникненням у сховище, вчинена повторно за попередньою змовою групою осіб [2].

Відповідно до ч. 3 ст. 185 КК України кримінально караною є крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або така, що завдала значної шкоди потерпілій особі.

Зокрема, житлом є приміщення, яке призначається для постійного або тимчасового проживання. До житла належать будинки, квартири, дачі та інше, окрім приміщень господарського призначення, які не пов'язані з використанням їх в якості житла. Приміщенням є різні споруди та будови. В таких приміщеннях може постійно чи тимчасово знаходитися майно. Іншим сховищем може бути місце, яке пристосоване чи призначене для зберігання майна і має все необхідне, що забезпечує охорону від доступу до нього сторонніх осіб.

Проникненням у житло, інше приміщення чи сховище є дії незаконного характеру, які передбачають вторгнення до них у будь-який спосіб. При цьому, ознакою таких дій є незаконність як відсутність у винної особи будь-якого права перебування у такого роду місцях.

Наприклад, обвинувачений, з метою вчинення крадіжки, через вікно, проник у приміщення житлового будинку, в якому ніхто не проживає, звідки умисно, таємно, з корисливих спонукань та повторно, оскільки раніше вчинив корисливе кримінальне правопорушення, вчинив крадіжку бензотримера та бензинової ланцюгової пили, чим завдав матеріальної шкоди потерпілому. Дії обвинуваченого кваліфіковано за ч. 3 ст. 185 КК України, як таємне викрадення чужого майна, а саме крадіжка, поєднана з проникненням у житло, вчинена повторно [2].

Таємне викрадення чужого майна у випадку завдання значної шкоди потерпілій особі кваліфікується за ч. 3 ст. 185 КК України. Так, значна шкода визначається за наявністю сукупності умов, передбачених ч. 3 ст. 185 КК України та змісту примітки до цієї статті. Крадіжка, вчинена у великих розмірах кваліфікується за ч. 4 ст. 185 КК України і має місце тоді, коли воно відбувається з урахуванням положень ч. 4 ст. 185 КК України та примітки до статті. Щодо особливо великих розмірів крадіжки, то такі дії винної особи підлягають кваліфікації за ч. 5 ст. 185 КК України та враховують зміст примітки до ст. 185 КК України. Також ч. 5 ст. 185 КК України передбачає кваліфікацію з урахуванням особливо кваліфікуючих ознак, як-от вчинення крадіжки організованою групою.

Кримінальні правопорушення проти власності, відповідальність за які встановлено у чинному законі про кримінальну відповідальність мають як свої особливості правового регулювання, так і особливості їх кваліфікації. Крадіжку як таємне викрадення чужого майна врегульовано у ст. 185 КК України. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки, передбачені ч.ч. 2-5 ст. 185 КК України, мають особливий вплив на кваліфікацію дій суб'єкта даного кримінального правопорушення.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 25.10.2022).
2. Вирок Радехівського районного суду Львівської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103652578> (дата звернення 11.11.2022).
3. Вирок Макарівського районного суду Київської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101580702> (дата звернення 11.11.2022).

Мамренко Владислав Олександрович

здобувач вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Трескін Дмитро Олександрович

старший викладач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

КОНЦЕПЦІЇ ПРАВОРОЗУМІННЯ: СПРОБА ВИЗНАЧЕННЯ

Праворозуміння (розуміння права) – це інтелектуальний процес осмислення права, певне його бачення, виражене в конкретних концепціях про його функціонування, що письмово викладені й оприлюднені шляхом опублікування. Будь-яка методологія (а їх безліч у теорії права і держави)